

Nr 58.

Godkänd av första kammaren den 4 april 1916.

Godkänd av andra kammaren den 4 april 1916.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar angående utgifter för kapitalökning i avseende å postverket.

(Statsutskottets utlåtanden nr 12 och 39.)

Till Konungen.

1:o). I den till riksdagen den 14 januari 1916 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Eders Kungl. Maj:t under titel »utgifter för kapitalökning, statens affärsverksamhet», beträffande postverket föreslagit riksdagen att för inköp av inventarier för postverkets behov för år 1917 anvisa 350,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att förskottsvis redan under år 1916 av tillgängliga medel utanordna 175,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, har för inköp av *inventarier för postverkets behov* för år 1917 anvisat 350,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att förskottsvis redan under år 1916 av tillgängliga medel utanordna 175,000 kronor.

2:o). Eders Kungl. Maj:t har vidare föreslagit riksdagen att dels av det anslag å 960,000 kronor, som riksdagen beviljat för uppförande å den ännu icke för centralpostkontoret i Stockholm disponerade delen av postverkets tomt inom kvarteret Riddaren i Stockholm, efter rivning av därå uppförda byggnader, av en tillbyggnad samt för vidtagande i

sammanhang därmed av vissa förändringar å den nuvarande posthusbyggnaden i samma kvarter, för år 1917 anvisa ett belopp av 300,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att därav förskottsvis redan under år 1916 av tillgängliga medel utanordna 150,000 kronor, dels för genomförande av vissa ändringar i planen för nyssnämnda byggnadsarbete för år 1917 anvisa ett belopp av 50,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att utanordna detta belopp förskottsvis redan under år 1916 av tillgängliga medel, dels för fortsättande och avslutande av byggnadsarbetena å ett posthus i Kristianstad för år 1917 anvisa ett belopp av 163,400 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att förskottsvis redan under år 1916 av tillgängliga medel utanordna 90,000 kronor, dels medgiva, att av de besparingar, tillhopa 37,848 kronor 75 öre, som uppstått å de till uppförande av ett posthus i Västervik, inrymmande jämväl lokaler för telegrafverkets behov, anvisade medel, må av generalpoststyrelsen, i mån av behov, disponeras, för den beslutade posthusbyggnaden i Norrköping, inrymmande jämväl lokaler för riksbankens behov, högst 20,000 kronor och för den beslutade posthusbyggnaden i Uddevalla, inrymmande jämväl lokaler för telegrafverkets behov, högst 17,848 kronor 75 öre, dels för uppförande å den postverket tillhöriga tomten nr 112 inom S:t Lars kvarter i Linköping av ett posthus, inrymmande jämväl lokaler för telegrafverkets behov, bevilja ett anslag av 240,000 kronor och därav för år 1917 anvisa 120,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att förskottsvis redan under år 1916 av tillgängliga medel utanordna 150,000 kronor, dels ock för gäldande av återstoden av köpeskillingen, 711,304 kronor 31 öre, för det för postverkets räkning inköpta område om 5,583,1 kvadratmeter av tomten nr 67 A i Göteborgs stads tolfte rote samt för påbörjande av uppförandet å sagda område av ett nytt centralposthus i nämnda stad för år 1917 anvisa ett anslag av 860,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att härav förskottsvis redan under år 1916 av tillgängliga medel utanordna 150,000 kronor.

Vad först angår frågan om anvisande av medel för fortsättande av arbetet å den år 1914 beslutade tillbyggnaden å centralpostkontoret i Stockholm har riksdagen ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag. Jämväl framställningen om anslag för genomförande av vissa ändringar i planen för berörda byggnadsarbete, vilket ändringsförslag omförmäldes i statsverkspropositionen till 1915 års riksdag och då av riksdagen lämnades utan erinran, har riksdagen funnit sig böra biträda.

Vidkommande posthusbyggnaden i Kristianstad, vill riksdagen erinra därom, att 1915 års riksdag, med bifall till av Eders Kungl. Maj:t gjord

framställning, medgav, att för postverkets räkning finge för en köpeskilling, ej överstigande 113,343 kronor 50 öre, inköpas viss del av den s. k. tyghustomten i Kristianstad samt för inköp av nämnda område och påbörjande av byggnadsarbeten å ett posthus därå för år 1916 anvisade ett anslag av 165,000 kronor.

Enligt de av generalpoststyrelsen år 1913 upprättade, till grund för riksdagens berörda beslut liggande beräkningar antogs byggnaden komma att betinga en kostnad av 198,000 kronor. Av statsrådsprotokollet inhämtas nu att överintendentsämbetet, som i oktober 1915 i ärendet avgivit infortrat utlåtande, ansett, att — därest byggnaden skulle påbörjas år 1916 och bedrivas normalt — kostnaden på grund av den inträffade avsevärda prisstegringen å byggnadsmaterialier borde beräknas uppgå till minst 215,000 kronor. Med utgångspunkt från detta belopp skulle för byggnadens fullbordande, utöver redan tillgängliga medel, 51,656 kronor 50 öre, erfordras ytterligare 163,343 kronor 50 öre. Generalpoststyrelsen har för sin del ansett, att för byggnadsarbetenas rationella bedrivande för år 1917 borde anvisas ett belopp av 90,000 kronor. Departementschefen har emellertid med hänsyn till den i Kristianstads län rådande arbetsbristen inom byggnadsfacken funnit sig böra tillstyrka, att hela ovannämnda belopp, 163,343 kronor 50 öre, eller i avrundat tal 163,400 kronor upptages i riksstaten för år 1917 och att 90,000 kronor därav ställas till Eders Kungl. Maj:ts förfogande redan under år 1916. Om riksdagen också icke funnit berörda synpunkt vara av den avgörande betydelse, som departementschefen för sin del velat tillmäta densamma, har riksdagen i allt fall, med hänsyn tagen jämväl till fördelarna därav, att posthusbyggnaden tidigare kan tagas i bruk, icke velat vidtaga någon nedsättning i det utav Eders Kungl. Maj:t begärda anslaget.

Beträffande framställningen angående disponerande av de besparingar, tillhoppa 37,848 kronor 75 öre, som uppstått å de till uppförande av posthuset i Västervik anvisade medlen, har riksdagen icke haft något att däremot erinra.

Påbörjandet av posthusbyggnaden i Linköping, inrymmande jämväl telegraf- och telefonlokaler, har riksdagen med hänsyn till telegrafverkets trängande behov av ökat lokalutrymme, ansett ej längre böra uppskjutas. Mot den upprättade planen för bebyggandet av den för ändamålet i enlighet med beslut av 1913 års riksdag inköpta tomten har riksdagen ej funnit skäl till anmärkning.

Vidkommande slutligen det av Eders Kungl. Maj:t för centralposthusbyggnaden i Göteborg begärda anslaget, 860,000 kronor, äro 261,304

kronor 31 öre avsedda för slutlikviderande av den ännu oguldna delen av köpeskillingen för den för ändamålet inköpta tomten, medan återstoden avsetts för påbörjande av posthusbyggnaden.

Enligt det föreliggande byggnadsförslaget, som i huvudsak ansluter sig till den plan, vilken uppgjordes i samband med byggnadstomtens förvärvande, skall hela tomten tagas i anspråk för posthuset. Byggnaden är planerad att uppföras i tre våningar förutom källar-, entresol- och vindsvåningar. Ungefär hälften av byggnaden är avsedd att från början tagas i bruk för postverkets behov, medan den andra hälften tills vidare skulle uthyras.

Den av generalpoststyrelsen i september 1914 först framlagda kostnadsberäkningen upptog en byggnadskostnad av 2,400,000 kronor. På grund av den sedermera inträffade stegringen av priserna å byggnadsmaterialier har styrelsen i september 1915 ansett sig böra beräkna en höjning av byggnadskostnaden till 2,900,000 kronor, varvid kostnaden pr kubikmeter skulle uppgå till omkring 32 kronor. Departementschefen har emellertid, lika med generalpoststyrelsen, ansett det olämpligt att under nuvarande förhållanden söka fixera den slutliga kostnadssiffran, helst som den i allt fall måste bli tämligen approximativ.

De lokaler, som till en början avsetts för uthyrning hava av generalpoststyrelsen beräknats inbringa en årlig hyresavkastning av 61,100 kronor. Härvid har styrelsen utgått från att en del av lokalerna skulle upplåtas för hotell- eller pensionatrörelse. Då riksdagen vid beslutet om byggnadstomtens förvärvande uttalat sig mot dylik användning av lokalerna, lär man emellertid böra räkna med ett något lägre hyresbelopp.

Den för posthusbyggnaden beräknade kostnaden har synts riksdagen vara högst betydande, vadan riksdagen ock hyst stor tvekan om lämpligheten av att under nuvarande förhållanden igångsätta byggnadsföretaget. Då riksdagen emellertid blivit övertygad därom, att de postala förhållandena i Göteborg äro sådana, att ett uppskov med uppförande av nytt centralposthus icke är tillrådligt, har riksdagen likväl ansett sig böra nu anvisa anslag för ändamålet.

Beträffande de lokaler i det nya posthuset, som enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag tillsvidare ej skulle komma att tagas i anspråk för postverkets behov, vill riksdagen franhålla önskvärdheten av att dessa i första hand upplåtas för statens myndigheter. Enligt riksdagens vederbörande utskott tillhandakomna upplysningar lär för statens järnvägars distriktsförvaltning i Göteborg erfordras åtskilligt utrymme utöver det, som för närvarande står till disposition inom statens järnvägars nuvarande stations-

byggnad. Känt är ock, att lantmäterikontoret i Göteborgs och Bohus län måst avflytta från landsstatshuset och för närvarande hyr lokaler i staden. Jämväl lokalerna för själva landsstaten lära vara i behov av utvidgning. Riksdagen förutsätter fördenskull, att Eders Kungl. Maj:t tillser, att vid den närmare bearbetningen av planerna för posthuset frågan om möjligheten att i detsamma inrymma någon eller några av ovan nämnda eller andra statsmyndigheter i Göteborg, som kunna vara i behov av ökade lokalutrymmen, varder tagen under noggrant övervägande.

Under uttalande härav får riksdagen anmäla, att riksdagen dels av det anslag å 960,000 kronor, som riksdagen beviljat för uppförande å den ännu icke för centralpostkontoret i Stockholm disponerade delen av postverkets tomt inom kvarteret Riddaren i Stockholm, efter rivning av därå uppförda byggnader, av en tillbyggnad samt för vidtagande i sammanhang därmed av vissa förändringar å den nuvarande posthusbyggnaden i samma kvarter, för år 1917 anvisat ett belopp av 300,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att därav förskottsvis redan under år 1916 av tillgängliga medel utanordna 150,000 kronor;

dels för genomförande av vissa ändringar i planen för nyssnämnda byggnadsarbete för år 1917 anvisat ett belopp av 50,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att utanordna detta belopp förskottsvis redan under år 1916 av tillgängliga medel;

dels för fortsättande och avslutande av byggnadsarbetena å ett posthus i Kristianstad för år 1917 anvisat ett belopp av 163,400 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att förskottsvis redan under år 1916 av tillgängliga medel utanordna 90,000 kronor;

dels medgivit, att av de besparingar, tillhopa 37,848 kronor 75 öre, som uppstått å de till uppförande av ett posthus i Västervik, inrymmande jämväl lokaler för telegrafverkets behov, anvisade medel, må av generalpoststyrelsen, i mån av behov, disponeras, för den beslutade posthusbyggnaden i Norrköping, inrymmande jämväl lokaler för riksbankens behov, högst 20,000 kronor och för den beslutade posthusbyggnaden i Uddevalla, inrymmande jämväl lokaler för telegrafverkets behov, högst 17,848 kronor 75 öre;

dels för uppförande å den postverket tillhöriga tomten nr 112 inom S:t Lars kvarter i Linköping av ett posthus, inrymmande jämväl lokaler för telegrafverkets behov, beviljat ett anslag av 240,000 kronor och därav för år 1917 anvisat 120,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att förskottsvis redan under år 1916 av tillgängliga medel utanordna beloppet;

dels ock för gäldande av återstoden av köpeskillingen, 711,304 kronor 31 öre, för det för postverkets räkning inköpta område om 5,583,1 kvadratmeter av tomten nr 67 A i Göteborgs stads tolvte rote samt för påbörjande av uppförandet å sagda område av ett nytt centralposthus i nämnda stad för år 1917 anvisat ett anslag av 860,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att härav förskottsvis redan under år 1916 av tillgängliga medel utanordna 150,000 kronor.

Stockholm den 4 april 1916.

Med undersätlig vördnad.
